

13. Провести реінжиніринг бізнес-процесів: виявлення проблеми організації та доцільність виконання окремих бізнес-процесів, типові їх помилки; за економічної доцільності – виконати перепроєктування бізнес-процесів з метою досягнення істотного поліпшення якості їх функціонування, зміни умов ведення бізнесу для отримання додаткових конкурентних переваг тощо.

Для черговості виконання, перерахованих вище управлінських дій, краще обирати послідовно-паралельний підхід. Ці заходи мають стати базовим підґрунтям та вхідною інформацією для розробки розділів антикризового плану, вихідною інформацією якого будуть економічно обґрунтовані шляхи виходу бізнес-структури із кризи.

БІЗНЕС-ПЛАН ЯК РЕЗУЛЬТАТ КРЕАТИВНОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

О. С. МАКОВОЗ, д-р екон. наук

Г. О. ГАЙДУК

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У сучасних умовах господарювання жодне підприємство не милить свого успішного функціонування без розробки бізнес-плану. У загальному уявленні бізнес-план – це стратегічний документ, що розробляється в процесі планування для оцінки ризиків і наявних ресурсів, опису можливих сценарії розвитку і прогнозу вірогідність успішності підприємства. Сьогодні, в умовах модернізації економічних відносин, гострої нестачі ресурсів, в епоху Індустрії 4.0 бізнес-план є одним з найважливіших елементів оцінки креативності підприємства. Креативність в діяльності підприємства складається в формуванні бачення ідеї, як реального бізнес-проекту на ринку, з розробкою бізнес-плану, що служить системою прогнозування сильних і слабких сторін

проєкту, а також балансом необхідних ресурсів і аналізом ефективності функціонування проєкту. Зазначене, дозволяє зробити висновок, що бізнес-план напряду впливає на успішне адміністрування підприємства. Найбільш ґрунтовне визначення терміна «бізнес-адміністрування» запропоновано М. П. Войнаренко та О. М. Костюк: «бізнес-адміністрування – це діяльність, спрямована на системний підхід до покрокової та узгодженої організації всіх процесів господарської діяльності та аспектів функціонування підприємства з метою задоволення потреб споживачів та дотримання високих темпів зростання обсягів реалізації, формування та дотримання позитивного іміджу підприємства, ефективного використання всіх видів ресурсів, взаємодії з громадськими, профспілковими та державними установами, забезпечення мотивації удосконалення професійності та умов для кар'єрного зростання працівників в процесі досягнення цілей діяльності організації та зростання вартості компанії» [1, с. 50].

Креативні індустрії швидко розповсюджуються і стимулюють розвиток усіх галузей економіки, відзначають аналітики EY і Nesta. Обсяг світового ринку креативної продукції з 2002 по 2015 рік виріс більше ніж в 2 рази - з \$ 208 мільярдів до \$ 509 мільярдів, такі цифри фіксуються в опублікованому звіті Конференції ООН з торгівлі і розвитку (UNCTAD), на початку 2019 року. На думку експертів ООН: «Креативна економіка має як комерційну, так і культурну цінність» [2].

На глобальному рівні креативність, оцінюється в таких елементах, як інститути, людський капітал, дослідження; інфраструктура, розвиненість ринку і розвиненість бізнесу, результатом впровадження цього елемента і є формування найважливіших показників конкурентоспроможності країни в її інноваційному розвитку, оцінюється вона не ізольовано, а шляхом зіставлення динаміки, темпів, індексів країн один з одним [3].

Перше місце в рейтингу світових лідерів в області інноваційного розвитку займає Швейцарія, за якою йдуть Швеція, Сполучені Штати Америки

(США), Нідерланди та Сполучене Королівство; саме такі дані наводяться в доповіді «Глобальний інноваційний індекс (ГІІ) 2020 [4].

Незважаючи на те що сучасна криза вдарила по інноваційній сфері, Україна стала 45-ю серед 131 країни у рейтингу «Глобальний інноваційний індекс 2020», поліпшивши показник 2019 року на дві позиції. Україна демонструє загальне зростання в рейтингу інноваційного індексу та в субіндексах, отримано + 20 позицій в освіті та +10 в R&D. Україна також зберегла 2 місце серед країн із доходом нижче середнього [5].

У цьому аспекті доцільно звернути увагу, що креативність – це один із рушійних факторів впровадження інновацій. На наш погляд, креативність виступає у якості фундаменту для бізнес-планування та впровадження інновацій при адмініструванні підприємства (рис.1).

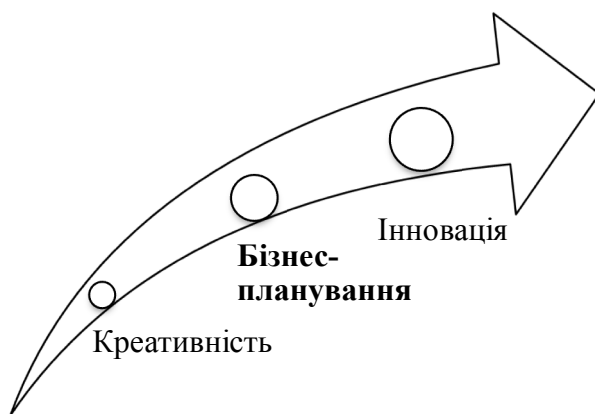

Рис. 1 – Місце процесу бізнес-планування в адмініструванні підприємства
(Авторська розробка)

Бізнес-планування є один з найважливіших елементів ефективного управління підприємством. Бізнес-планування – це побудова плану, способу майбутніх дій, визначення економічного змісту та послідовних кроків, що ведуть до наміченої мети, у нашому випадку здобуття інновацій і розвитку економіки [6, с. 14]. Слід зазначити, що існують загальновідомі стандарти

змісту бізнес-плану, які розроблено всесвітньовідомі консалтинговими структурами, зокрема: UNIDO, KPMG, ЄБРР, TESIS, IFC (МФК), BFM Group.

Узагальнюючи існуючі підходи, бізнес-план складається з наступних розділів:

1. Біографія ідеї (на цьому етапі ми створюємо короткий опис основної задумки, цілі, бачення, місію проєкту).

2. Опис бізнесу (визначення проблеми, рішення, поліпшення, внесення новизни, цільової аудиторії на яку спрямований проєкт).

3. Аналіз ринку (виявлення попиту на продукт або послугу, визначення конкурентів і переваг, аналіз споживача, часто також важливим елементом етапу є виявлення можливих ризиків, факторів які можуть вплинути на ринок).

4. Маркетинговий план (на основі аналізу ринку формуємо стратегію, визначаємо прогноз доходу, що залежать від каналів нашого розвитку, розробляємо політику ціноутворення порівнюючи з ринковою і конкурентною ціною).

5. Операційний план (розробка процесу функціонування підприємства, від початку генерації ідеї до випуску продукції, важливим елементом прогнозування не тільки процесів а і влаштування людського ресурсу, найчастіше організаційний план є найбільшою частиною бізнес-планування).

6. Фінансовий план (розрахунок інвестицій необхідних для бізнесу: які доходи і витрати бізнес-проєкт генерує і буде очікувати в майбутньому, розрахунки окупності проєкту, виявлення ризиків і визначення шляхів фінансування).

7. Аналіз проєкту і можливо потенційних ризиків (виникнення несприятливих ситуацій, які потенційно приводять до погіршення підсумкових і проміжних показників ефективності проєкту, також додаються висновки до проєкту, бачення проєкту зі сторони оптимістичного і песимістичного варіантів).

Для успішного адміністрування підприємства доцільно дотримуватися всіх пунктів бізнес-плану, тому що прорахунок або деякі зміни можуть

призвести до значних втрат або взагалі до банкрутства. Таким чином, креативність при адмініструванні підприємства має сенс тільки, якщо вона буде трансформована в бізнес-план та впроваджена у вигляді інновацій. Бізнес-планування слід вважати ключовою ланкою від генерації креативної ідеї та до забезпечення інноваційності. Основна потреба в бізнес-плануванні полягає в тому, щоб довести нову бізнес-ідею до потенційних інвесторів, для яких проєкт стане надійним переконанням, про те що це може дійсно існувати в реальному світі. Сьогодні саме креативність є рушійною силою модернізації та раціонального використання ресурсів, а знання та інформація знаходяться в основі виробничого процесу. Грамотна підготовка бізнес-план сприяє обґрунтованому адмініструванню підприємства та дозволяє зробити висновок про необхідність залучення ресурсів у бізнес-проєкт, сприяє мобілізації необхідних ресурсів та ефективності їх використання.

Список використаних джерел:

1. Войнаренко М., Костюк О. Сутність та принципи бізнес-адміністрування на підприємствах за умов мінливого конкурентного середовища. *Економіка: реалії часу*. № 4(9). М. 2013. С. 49-51.
2. Сетевое издание «Ведомости» (Vedomosti). *Креативный локомотив*. URL: <https://www.vedomosti.ru/partner/articles/2019/10/21/814145-kreativnii-lokomotiv> (дата звернення: 15.01.2021).
3. Economist. *Развитие креативной экономики: зачем нам это надо?* URL: <https://economist.kz/zhussupova/razvitie-kreativnoy-ekonomiki>(дата звернення: 15.01.2021).
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.01.2021).
5. Cornell INSEAD WIPO. *The Global Innovation Index (GII) 2020*. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (дата звернення: 15.01.2021)..
6. Тасуева, А. А. Бизнес-планирование как способ укрепления позиции предприятия. *Молодой ученый*. 2018. № 6 (192). С. 103-105. URL: <https://moluch.ru/archive/192/48169/> (дата звернення: 15.01.2021).